

בס"ד

ספר וטהר ליבנו

פיקודי

חזק

זידי'וש"ים וזיז'וק"ים

העלונים הודפסו בתרומת
אחי היקר
רב ישראל ריינר שליט"א
כהודאה להקב"ה
על חסדו שקיבל משרה מכובדת
ובעזרת ה' ימצא זיווג הגון בקרוב

בכל עניין
"וקבלת הד"ת"

בקביעות שלח איימיל
106855@gmail.com
0527120333

וטהר ליבנו – פקודי

ויעשו את ציץ נזר הקודש זהב טהור ויכתבו עליו מכתב פיתוחי חותם קודש לה'

והנה ה"אור שמח" הלכות שבת פרק א' מבאר את כוונת התוספתא, שמה שכתוב בתחילת התוספתא שכשכתבו ביחד פטורים, זה מכיוון שכל אחד לא התכוון לכתוב יותר מאות אחת, וגם אף אחד מהם לא התכוון להשלים את הספר, ולכן זה נחשב שהתכוון רק לחצי שיעור, כי גם לא ידע שבכתבתו נשלם הספר ולכן פטור, אבל בסוף דברי התוספתא "שכתב אות אחת והשלים את הספר חייב" זה כשהתכוון להשלים ולכן חייב.

וכל זה כתב לדעת רבא שהמתכוון לחתוך היתר (תלוש) וחתך בטעות את המחובר זה נחשב מתעסק ופטור, כי כל שלא התכוון בפעולתו לעשות עבירה זה נחשב מתעסק ופטור.

אבל לדעת אביי שכל שהתכוון למלאכה אפילו של היתר כגון לחתוך היתר וחתך איסור גם חייב, שהרי הוא רצה לעשות את הפעולה של לחתוך וזה לא נחשב מתעסק, ורק אם התכוון להרים ובטעות תלש אז פטור כי בכלל לא התכוון לחתוך, ואם כן לדעת אביי אם כתב אות ובכך השלים את הספר יהיה חייב כי הוא התכוון לכתוב ויצא מזה כתיבה, ואי אפשר להחשיב זאת כמתעסק לדעתו, ואם כן לאביי קשים דברי התוספתא???

ומתוך האור שמח שלדעת אביי כשכתוב בתוספתא שפטור מדובר שכתבו כמה אנשים כל אחד מהם אות אחת בבת אחת, ובבת אחת נשלם המילה או הספר מכולם, והיות וכתב רק אות אחת לבדו לכן פטור.

ולכאורה קשה, למה לאביי המוסיף אות אחרונה ובכך הסתיים הספר זה נחשב כתיבה וחייב אפילו בלי שידע שבכך יושלם הספר, כי יש במציאות הוא כתב ויש לאות שכתב חשיבות בכך שסיים את הספר, ואילו כתבו ביחד ונשלם בבת אחת הספר פטור, הרי גם בזה יש השלמת ספר שזה דבר חשוב??

ונראה לתרץ, שבאופן שכולם כתבו רק אות אחת בלבד בבת אחת למרות שבכך הושלם המילה או הספר, בכל זאת היות ולפני זה לא היה מילה או ספר כתוב שחסר בו רק אות בודדת, אלא היה חסר בו יותר מאות אחת והוא כתב רק אחת וביחד עם אחד שבו זמנית הוסיף אתו גם אות הושלמה המילה או הספר, בכזה מקרה גם לאביי הם פטורים, כי חייב שיכוונו לתוצאה המושלמת בכדי שיתחייבו עליה כמשלים אות לספר.

אבל אם לא כיוונו אין מעשיהם מתחברים, כי כל אחד רק כתב אות בודדת כשהיה היה חסר יותר מאות אחת להשלים את הספר, ולכן אין זו מלאכה חשובה ופטורים.

ולכן מובן מדוע בפרשה שלו דווקא כתוב "יכתבו עליו מכתב" ללמדנו שלמרות שחסר יותר מאות אחת וכל אחד כתב רק אות אחת, אבל צריך שכולם יכוונו לתוצאה שיצא מהכתיבה שלהם בבת אחת "מכתב", ולכן רק אז זה נחשב למלאכה חשובה של כתיבה בשבת לכל הדעות.

ודעו לכם שכ20 שעות עמלתי רק להבין את עומק דברי קודשו של האמרי אמת מגור צ"ל זכותו יגן עלינו, אבל זה יקר מפנינים, מלבד שיש בזה גם רעיון עצום לחיזוק.

ללמדנו, שגם אם חסר הרבה בכל זאת אם כמה מצטרפים ביחד להשלים את כל מה שחסר, ומתכוונים להגיע ביחד לתוצאה המושלמת, זה נחשב שכל אחד עשה את כל המלאכה, ולכן, נתלכד יחד כל אחד עם חבריו בדרך רבותיו לעשות רצון אבינו שבשמים, ואל תאמר אני רק אות וחסר הרבה אותיות וממילא חסר הרבה, זה לא נכון כי יש הרבה קבוצות של יראי השם ועובדי השם אלא כל אחד יתחזק ויחזק חלקו, ובספר תורה שחסר אפילו אות אחת זה פסול, ונכווין חזק שביחד יושלם המטרה לקדש שם שמים בעולם, "קודש להשם".

בלשון הפסוק כאן יש לעיין, שכאן כתוב "ויכתבו עליו מכתב", ואילו בפרשה תצוה כתוב "ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לשם" ולא מוזכר שם שיכתוב מכתב עליו?? וגם מה זה המשמעות לכתוב מכתב??

ועוד ראיתי, ששאל האדמו"ר רבי אברהם מרדכי אלתר מגור – מדוע כתבה התורה "ויכתבו" בלשון רבים, למה נעלה בדעתנו שכמה יכתבו זאת?? ולמרות שכתב "ויעשו את ציץ" - בלשון רבים, שם יתכן שאחד חתך ואחד רקע לפלטה דקה את הזהב והשלישי כתב.

ובפשטות אפשר לתרץ שמה ציווה לציבור שיעשו ויכתבו, למרות שרק א' כתב, או שא' כתב קודש והשני כתב לה' ש' 2 זכו במצוה, אבל מ"מ נראה שיש כאן דגש עומק - "ויכתבו עליו מכתב", וכפי שנראה בהמשך.

ועל השאלה השנייה עונה האדמו"ר, שבגמרא יומא לח' מסופר על אדם בשם "בן קמצר" שהיה אומן שידע לכתוב "שם בן ארבע אותיות" (הוי"ה) בבת אחת! בכך שהיה מניח 4 קולמוסים בין אצבעותיו וכותב בו זמנית את כל ה' 4 האותיות של שם ה'! ואת המומחיות המיוחדת הזו סירב בן קמצר ללמד לאחרים, ולכן במשנה דורשים אותו לגנאי, וקוראים עליו את הפסוק "שם רשעים ירקב"!!! ותמה האדמו"ר מדוע יש לגנות אותו עד כדי כך?? וכי מה אכפת לנו שנמשיך לכתוב את שם ה' באופן רגיל אות אחר אות??

ותירץ שכאשר כותבים את שם ה' בבת אחת יש בזה מעלה גדולה כי שם השם אינו חסר אף לא לרגע אחד!!! ויש בזה כבוד שמים!!! ולכן גם כאן רצו ששם ה' יהיה כתוב על הציץ באופן מושלם בבת אחת שלא יהיה חסרון אפילו של רגע קטן, ומשום כך נאמר כאן "ויכתבו" בלשון רבים כי השם הקדוש נכתב בו זמנית בבת אחת על ידי 4 אנשים, ולמרות שהקב"ה יכל לתת חוכמה שאחד יכתוב הכל כפי שכתב בן קמצר וכך הכתב אחיד, בכל זאת נראה שכאן הקב"ה העדיף יותר אנשים שיזכו ובלי נס מיוחד.

וייתכן שבציץ זה אותיות גדולות ופיתוחי חותם לכן יכלו להצטופף 4 אנשים או נערים יחד ולכתוב בו זמנית, וזה עדיין בגדר "אפשרי", ובכתיבת הציץ שם דרשה התורה שיכתבו רבים, ויתכן שקללו את בן קמצר כי מנע את התועלת מכל סופר סת"ם שיכתוב שם השם בבת אחת, שהרי שם זה כמעט בלתי מציאותי ולא אפשרי שיכתבו 4 בבת אחת.

וכשנרחיב בתשובתו נקבל גם תשובות לשאלות הנוספות שכתבתי תחילה, שהנה כל המלאכות האסורות בשבת לומדים אותם ממלאכת המשכן, וכפי שכתבתי בפרשת ויקהל התורה כפלה והאריכה שוב בפרשה שלנו את כל מלאכת המשכן, בעיקר בשביל ללמד את המלאכות שאסורות בשבת, ולכן דווקא בפרשה שלנו נוסף "יכתבו מכתב עליו", ללמדנו שגם זה נחשב כתיבה לעניין שבת.

ולכאורה צריך עיון, שאם בציץ 4 אנשים כתבו ביחד כל אחד אות, למה זה נחשב לכתיבה, הרי כל אחד כתב רק אות אחת, ואות אחת זה רק חצי שיעור?? שהרי בתוספתא שבת פרק יב' כתוב "כתב אות אחת ובה אחר וכתב אות אחת אפי' כל השם כולו אפי' כל [הספר] כולו פטור, אבל כתב אות אחת והשלים את השם או השלים את הספר חייב"??

וטהר ליבנו – פקודי

”וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה ויברך אתם משה”

ולאחר כל זאת, שוב מתחדדת השאלה ביתר שאת, וכל כך למה?? למה בסיום המלאכה כביכול חשש משה עד כדי שהיה צורך לברכם שתשרה בהם השכינה, ואכן גם לאחר שהוקם המשכן והקריבו קורבנות עדיין לא ראו את השראת השכינה, **ולמה???** הרי הם קיבלו הבטחה **”ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”**!! ונראה שכביכול יש כאן מטרה שהעיכוב והמתח יביא את עם ישראל לקצה של הסבלנות וכמעט לדיכאון וייאוש חלילה!!! ולמה?? מה המטרה??

וייתכן שהתשובה היא, לחדד ליהודים שלא יחשבו שהמשכן זה נוסחת פלא, ושהיא מכפרת על כל העוונות, ומעתה כל עבירה תימחק על ידי המשכן, וחלילה דווקא מחמת המשכן יגרם נפילה רוחנית בעם ישראל כי יסמכו על המשכן והקורבנות.

לכן משה רבינו גילה להם שגם כשהמשכן מוכן עדיין צריכים ברכת צדיק, וגם בורא עולם הוסיף לחדד להם זאת על ידי כך שגם אחרי שבנו את המשכן עדיין כביכול מתח אותם עד גבול הסבלנות, שיבינו שהדברים לא פשוטים כל כך, שהמשכן לא עובד באופן אוטומטי, וכך הוחדר להם והושרש להם היטב שגם כשיש משכן חייבים תפילות ועבודת השם מרובה, וחס וחלילה לא לזלזל ולהקל ראש ח”ו בתורה ובמצוות ובעבודת ה’.

וכפי שכתבתי כמה פעמים, שראינו במזמור **”איש חסיד היה”** הנאמר בסעודת מלווה מלכה, שאליהו הנביא שבא לעזור לפרנסת החסיד, וגם אליהו הנביא שבא לעזור ליהודי צדיק גם הוא היה חייב בחצות הלילה להתפלל ולהתחנן לבורא עולם לעזרה, ללמדנו שתמיד חייבים תפילות ומאמץ כי אין קיצור דרך, מלבד שיש עניין מפורסם שהקב”ה מתאווה לתפילת הצדיקים.

אז קדימה, השתדלו והרבו תחינה, ונדע אין קיצורי דרך, יש סגולות יש זכויות אבל תמיד ובאמת תמיד חייבים עבודת השם ותפילות במסירות נפש עד טיפת הכוח והסבלנות האחרונה וגם אחרי האחרונה.

המשך – ברכת משה הייתה בחנוכה ולחנוכה

ואולי מתוך שמחה של מצווה ומתוך תודה עמוקה של משה להקב”ה ולעם ישראל על שלימות המשכן שהוכן והסתיים מלאכתו בשלימות ממש, הוא בירך אותם שתשרה שכינה במעשה ידיהם, וזה נתן להם את העוצמה ואת הכוח לגבור על היוונים, ולטהר את בית המקדש, ולעשות יום זה כיום חג קדוש וטהור שמוסיף אור וקדושה לעם ישראל לדורי דורות.

לכן גם אנחנו בזמן של שמחה של מצווה נודה מעומק הלב לבורא עולם וגם לעם ישראל השותפים לשמחה, ונזכור שברכה בזמן כזה בפרט מצדיק שמברך מתוך שמחה יש בזה עוצמה לדורות, ולכן ננצל זמנים אלו להתחזקות נוספת כי אז בוודאי נזכה לברכת ה’ יתברך ששמח בנו ושמח מאוד בהתחזקות שקיבלנו מתוך שמחה של מצווה, וברכת ה’ תלווה אותנו בכל אמן.

המשך – ברכה שניתנה מתוך צערם של ישראל

אבל בכל זאת מקדש אין, וכולנו נכלמים ובצער וביגון, לכן כוח תפילת הצדיקים שהתפללו בעת הקמת המשכן, יעמוד לנו ולזרענו שתשרה שכינה במעשה ידינו גם כשאין בית מקדש למרבה הצער.

מלאכת המשכן הסתיימה בחנוכה

מאוד לישראל להמתין זה רב עד להקמת המשכן, לכן משה רבינו מיד בירך אותם שבעזרת ה’ הכל יהיה בסדר ואל

וממשמעות הפסוקים ברכה זו הייתה עוד קודם א’ ניסן יום הקמת המשכן, כי זה היה כאשר משה ראה את כל מלאכת המשכן, וכפי שכתבו המפרשים אה”ח מהרי”ל דיסקין שראה שהמנורה נוצרה בנס, וכל חומר שנתרם למשכן נוצל בשלימות ולא התכלה תוך כדי ההכנה והמלאכה כמקובל.

והנה כתב רש”י אמר להם: **”יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם”**, מקשה החתם סופר, מדוע משה רבינו היה צריך לברך אותם, הרי הם קיבלו הבטחה **”ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם”**??

ובאמת ייתכן שזה קשור ומתחבר לפרשת שמיני, שהוא יום א’ ניסן יום הקמת המשכן, לאחר שהקריבו את כל הקרבנות, כתוב **”ויבא משה ואהרן”** ושאל רש”י למה נכנסו?? **ותירץ רש”י** בהסבר שני שכיון שראה אהרן שהקריבו את כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל היה מצטער, ואמר יודע אני שכועס הקב”ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל, אמר לו למשה משה אחי כך עשית לי שנכנסתי והתביישתי, מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל:

ובהמשך הפסוק שם **”ויצאו ויברכו את העם”** - אמרו **”ויהי נועם ה’ אלקינו עלינו”** (תהלים ז) **”יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם”** ומפרש רש”י, לפי שכל ז’ ימי המלואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה משה רבינו כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עוון העגל.

לכן אמר להם **”זה הדבר אשר צוה ה’ תעשו וירא אליכם כבוד השם”**, אהרן אחי כדאי וחשוב ממני שע”י קרבנותי ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו:

כפי שמוכח לכאורה בפסוקים וכמפורש במפרשים, ברכת משה זו הייתה בסיום הכנת המשכן, והנה כידוע סיום מלאכת המשכן הייתה בכה’ כסליו ביום זה לא נחגג באותה שנה, כי חג הקמת המשכן היה בא’ ניסן, ובכל זאת הקב”ה שמר את יום זה לחג בימי החשמונאים שמאז יחגגו את חנוכה לדורות.

וייתכן מאוד, שתפילת הצדיקים משה ואהרן מתוך שברון לב וכלימת וצערם של עם ישראל עם קדושים על שלא שרתה שכינה במשכן, זה היה הכנה לימינו בו יש צדיקים ועם ישראל עם קדושים שבמעשיהם מקרבים את הגאולה,

כאמור בחנוכה הסתיימה מלאכת המשכן, אבל בכל זאת המשכן המוכן לא הוקם אלא עד א’ ניסן, וזה היה קשה

וַתֵּהָר לִיבִנוּ – פְּקוּדֵי

היו חוטאים בעגל, לכן הם המתינו בקוצר רוח להקמת המשכן עד א' ניסן למרות שהיה מוכן כמה חודשים.

זזה היה מידה כנגד מידה, אבל עצם זה גם הוכיח שהם מתכפרים על ידי המשכן מכל חלקי החטא שחטאו.

דאגה השכינה תשרה במשכן שבנו, ויתכפר להם חטא העגל, ושלא ידאגו אין שום חסרון במה שעשו.

אבל יתכן שיש כאן עוד ענין, והוא שחטא העגל בא להם כי מיהרו ולא המתינו למשה רבינו, ואם היו ממתנינים לא

ללמדנו שהקב"ה לוקח כל פרט בחשבון, ולכן בכל עבירה צריכים לתקן כל פרט, ולכן אם בשביל החטא כגון האינטרנט שהוא אם כל חטאת והע"ז של ימינו הייתי ער עד השעות הקטנות של הלילה או בכל רגע פנוי וגם לא פנוי בהתמדה לעבירה רח"ל, אזי גם פרט זה אני חייב לתקן שאני ישקיע לתורה ותפילה וחסד עד השעות הקטנות של הלילה, ובהתמדה כל רגע.

יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם - המשך

אלא כאמור מלאכת המשכן הסתיימה בכה' בכסליו, והקמת המשכן היה רק בא' ניסן, ולכן יתכן שלעם ישראל היה צער גדול שלא משתמשים במשכן מיד, לכן בא משה ובירך אותם **ואמר להם**: דעו לכם שבכוונה יש הפסקה ארוכה בין סיום מלאכת המשכן להקמתו, להודיע לנו שאל תחשבו שבהקמת המשכן סיימתם את ההשקעה בעבודת ה', ממש לא, אלא **עבודת ה' הכי גדולה והכי חשובה זה בבית**, שהבית יהיה קדוש, שתשקיעו בחינוך הילדים **לתורה ולקדושה**, וזה השראת השכינה הגדולה ביותר, וגם זה ברכה לדורות עד לימינו ממש.

אמרו חז"ל שבת לב' "איזה הן מעשה ידיו של אדם? הווי אומר: בניו ובנותיו", דהיינו שבירכם משה: "שתשרה שכינה במעשה ידיכם" – תגדלו וחנכו את בניכם ובנותיכם לתורה ולמצוות, ותשרה עליכם שכינה, שגדולה היא מהשכינה שהייתה במשכן.

ולכאורה למה בירך אותם משה?? ויותר קשה, מדוע בירך אותם באירוע הזה על חינוך הילדים שיהיה בו יותר השראת שכינה מהמשכן שרק עכשיו התאמצו לסיימו???

לכן מורי ורבותי, היות וההשקעה הגדולה ביותר מאז ולעולם זה בבית, לכן שמרו על הבית, שלא יהיה טומאה בבית ותנעימו את התורה והמצוות בילדים שלכם, ותזכו לברכת משה רבינו ותראו השראת השכינה יותר ממה שיש במשכן.

וכמו שסיפר לי הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי שליט"א כשביקשתי ממנו ברכה ליראת שמים, שפעם בא אבא עם בנו לחזון איש שבנו יקבל ממנו ברכה ליראת שמים, והחזון איש אכן בירך את הנער, אבל האבא לא הסתפק בכך, וביקש שהחזון איש יברך את בנו עם שתי הידיים על הראש, החזון איש הסכים ובירך עם 2 ידיו הקדושות, האבא היה מאושר ביותר!! הוא היה בטוח שהנה בנו מסודר לכל החיים ביראת שמים, חייך אליו החזון איש ואמר לאבא "עשיתי מה שביקשתי, עכשיו שיתחיל לעבוד".

ולכן זכרו אכן משה רבינו בירך אותנו, אבל קדימה לעבודה!! וזכרו אם תשקיעו אתם כבר מבורכים בברכת משה רבינו, שתשרה השכינה בבית שלכם יותר מהמשכן, איזה ברכה מדהימה היא ממש שווה מאוד להשקיע, בהצלחה אמן ואמן.

אלה פקודי המשכן

התעשר מקופת המשכן רח"ל, לכן בא ונתן להם חשבון מדוקדק.

ועל ליצני הדור הללו שמפקקים בצדיק וישר נביא הנביאים שבורא עולם בעצמו מעיד עליו "בכל ביתי נאמן הוא" על אנשים כאלו נכתב "אלה" שזה כביכול המשך חטא העגל שאמרו בו "אלה", וזה הגורם לחורבן בתי המקדש ולגלות הארוכה.

כתוב ש"אלה" בא לתקן את "אלה" דהיינו את חטא העגל שאמרו אלה אלוהיך ישראל, וכולם שואלים אם כן מדוע דווקא כאן כתב רש"י שמרומז 2 חורבנות בתי המקדש שהם כמשכון על עם ישראל??

ונראה לתרץ על פי המדרש תנחומא שליצני הדור היו מרכלים על משה כפי שכתוב "ויהי כצאת משה והביטו אחרי משה" וכידוע ויהי זה לשון צער, שאמרו שמשה

די כבר לדבר נגד גדולי ישראל, כל מי שמדבר על גדולי ישראל לא גילה את אמריקה בחשדות שהוא מעלה ומגלה, כי כך היה מאז ומעולם כך פקפקו ביצחק שהוא לא בן אברהם אלא בן אבימלך, כך פקפקו בנביא הנביאים הישר באדם שהוא גנב, כך פקפקו במשה רבינו שמחוץ למחנה עושה עבירות חמורות למרות שראו עמוד ענן מעל אוהל, הם בכל זאת קינו לנשותיהם שלא יתייחדו עם משה, עד כדי כך חשדהו וכדי ביזיון וקצף!!!

לכן, די להיות ממתקני הרבנים, אל לך להיות הרשע הארור שמקרר את שארית ישראל בזלזול גדולי ישראל וממילא הכל קורס תחתיו ותחת יוצאי חלציו, פשוט די!!!!

אלה פקודי המשכן – המשך

אומנם, על זה הליצנים יטענו שמה מצדו היה ממשך לבקש תרומות ורק בגלל העושים במלאכה שטענו שזה מספיק די והותר לכן משה רבינו נאלץ לצוות להפסיק לתרום.

כי אם בכזה מצב הוא לא היה מצווה, מיד היו חושדים בו למה לא הפסיק את התרומות המיותרות כדרישתם.

כתוב במדרשים תנחומא ושמות רבה נא' ו' שליצני הדור טענו שמה התעשר כי גנב לעצמו מתרומות המשכן.

ולכאורה הרי יש למשה ראה מוחצת שהוא לא גנב מהתרומות, כי אם היה גונב חלילה מדוע ציווה על העם אחרי יומיים להפסיק לתרום?? הרי אם חלילה הוא לא אדם ישר אדרבא היה מצווה על העם להמשיך לתרום??

וטהר ליבנו – פקודי

אבל גם אם הליצנים היו עונים זאת, עדיין יש כאן תמיהה עצומה לליצנות שלהם, שהרי **מאיפה ידעו בעלי המלאכה תוך יומיים שבהם אספו את התרומות כמה כסף הם יצטרכו?!**

אלא ללמדנו שליצנים לא מחפשים תירוצים אמתיים, ואין ברירה חייבים להמחיש להם הכל באופן חד וברור, שלא יהיה להם שום פתחון פה חלילה, כפי שהיה אצל אברהם ויצחק כפי שאכתוב בהמשך.

ואולי בגלל ליצנים אלו משה היה צריך להתפלל שתשרה שכינה במשכן, כי היה כבר רוע ומחשבות רעות שנכרכו סביב מלאכת המשכן.

וייתכן שבגלל זה היה גם עיכוב בחנוכת המשכן שהליצנים יפסיקו מליצנותם, אבל גם זה לא עזר ולכן כתוב שמה פירט להם הכל בעת שהמשכן עמד ולא ראה את ווי העמודים שהיו מכסף ונלחץ מאוד מהליצנים, עד שראה את ווי העמודים, ואולי לכן גם לאחר הקרבת כל הקורבנות עדיין לא היה גילוי שכינה.

ופלא עצום הוא שמה שידע את כל התורה כולה איך שכח לרגע שיש כסף בראשי העמודים, וכי לראות אותם הוא צריך?? הרי את כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ידע וכל שכן מה שכתוב בתורה מפורש?? אלא ללמדנו שמלבד כל הפעולות הגשמיות למנוע מעלינו ליצנות ולזות שפתיים ושם רע, עלינו להתפלל מתוך שברון לב לבואר עולם שיציל אותנו מפייהם של ליצני הדור, וברגע שעזר לו הקב"ה בבירור הכסף כבר לא חשדוהו בשאר הדברים שאותם לא יכל להוכיח כמה קיבל מהם.

ליצנים - המשך

עולם פסלו, שהרי כאמור **עצם לידתה הוכיחה שאברהם ושרה מולידים**, וזה היה הברכה כשנולדה בת זו.

ואכן היא מתה בגיל צעיר כי לא ימצא לה שידוך יהודי, וכנכתב באריכות בפרשת חיי שרה בדעת רבי מאיר.

וגם דווקא מתה בגיל צעיר עם פטירת שרה ע"י **דרוש שמואל** ובמנחה **בלולה** בפסוק **"ולבנתה"**, כי אז גברה הליצנות שערערו על יצחק לכן המוות של הבת בגיל צעיר בזמן העקידה עורר את כולם, שבעצם ברור שאברהם ושרה כן מולידים ויצחק הוא בניהם האמתי כמו הבת הצעירה שמתה.

עד כדי כך שכתוב שגם ישמעאל היה מציק ליצחק, וטען לו כטענת ליצני הדור שיצחק אינו בן אברהם אלא בן של אבימלך, ולכן ישמעאל ניסה אפילו להורגו.

וזה פלא עצום, שהרי לישמעאל היה ברור שלמרות שאברהם שרה היו עקרים, בכל זאת ברור שהיה להם נס והתרפאו, שהרי את ישמעאל אברהם הוליד מהגר, וגם שרה הולידה את יצחק.

וממילא ברור היה לישמעאל שיצחק נולד מאברהם ושרה כי שניהם הפכו למולידים, שאם אברהם לא מוליד אז גם הוא אינו בן אברהם, אז למה צחק על יצחק והרס לעצמו??

אלא כשיש נגיעה וקנאה וליצנות השכל לא עובד, למרות שכשאתה שותף לליצנות על האחר אתה לפעמים פוגע גם בך עצמך, אבל במצב של קנאה וליצנות אתה כמו עיוור ולא רואה כלום, וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות, וגם כל תוכחות אברהם לא עזרו לו לתקן את דרכו.

תראו עד כמה צריך לשמור על כבוד המשפחה ועל שם טוב, שלא נחטא ונבייש את משפחתנו חלילה, הנה בשביל כמה ליצנים שאמרו מאבימלך התעברה שרה, הקב"ה שינה פני יצחק כפני אברהם, בכדי שאף ליצן לא יפקפק בכבוד המשפחה.

וגם נלמד מכאן עד כמה עלינו להיזהר מליצנות שגורמת נזקים ורשעות בלי היגיון, וגם עד כמה עלינו להיזהר לא להיות טרף לליצנים אלא להתרחק מהם כמו שנח עשה, ואם אי אפשר עלינו להתאמץ להיות נקיים מאלוקים וגם מאדם אפי' מליצנים.

אבל גם אם הליצנים היו עונים זאת, עדיין יש כאן תמיהה עצומה לליצנות שלהם, שהרי **מאיפה ידעו בעלי המלאכה תוך יומיים שבהם אספו את התרומות כמה כסף הם יצטרכו?!**

הרי מדובר בעם של עבדים שלא היה להם ניסיון במלאכת האומנות העדינה, וגם אנשי מקצוע ותיקים יקשה עליהם לדעת כמה בדיוק צריך, וכאן שייתכן שיטעו והרבה חומר יתבזבז על ניסיונות שכשלו אם כן היו צריכים לקחת הרבה יותר ליתר ביטחון.

אלא היה ברור לעיני כל, שה' נתן בהם חוכמה עצומה שלא בדרך הטבע, כך שהם ידעו לדייק בדיוק כמה צריך, וכדברי האור החיים הקדוש בפסוק כל הזהב שאכן לא בזבז פירור מהזהב הכל נוצל כראוי בלי טעויות, וכן **במהרי"ל דיסקין** שמסביר את הכפילות **"עשו כן עשו"** לט' מג', שהייתה עשיה מושלמת בלי טעויות.

ושנבין עד כמה כוחה של ליצנות, הנה לנו אברהם אבינו שכל כך אהב את שרה אמנו, בכל זאת **במותה בכה עליה רק קצת!!!** ולמה בכה רק קצת?? ועל זה התשובה המפורסמת, **שלא יגידו הליצנים שבכה על שמתה בגלל העקדה**, והוא בוכה ומתחרט שעשה את העקדה ושיקר על אשתו וגרם למותה!!!!

ונשאלת השאלה מילא שיקר עליה בקשר לעקידה כי חשש שהיא תסרב או תעכב את מצוות הבורא, ניחא!! כי עליו החובה לקיים מצוות ה' גם אם אשתו תסרב, אבל לבכות קצת עליה, למה?? וכי בגלל כמה ליצנים ימעט בכבוד שרה?? הרי הכאב הוא טבעי וזועק לשמים!!

אלא נראה שאברהם העדיף למעט בכבוד אשתו, ולהשתלט על הכאב הטבעי ולהתאפק, רק בשביל שלא יתחלל שם שמים, שהוא חס ושלוש מתחרט על מצוות העקידה!!!!

ואוי לאותם ליצנים שבגללם נמנע אברהם אבינו לבכות כראוי לצדקת שרה אמנו, הלוא על **שלא הספידו מספיק** בפטירת יהושע בן נון הייתה **התפרצות הר געש**, והר געש קטן לעומת העונש של הליצנים שמיעטו בהספדה של שרה.

כמו כן, בליצנות גם גורמים לידה ומוות, כי כתוב שבת נולדה לאברהם ושרה **ובכל** שמה, כי היא שימשה כראיה נוספת נגד הליצנים שאברהם ושרה לא מולידים ושמאבימלך התעברה שרה, כי הנה שוב התעברה שרה והולידה מאברהם בת נוספת עוד קודם העקידה.

ובת זו הוכיחה שיצחק שנלקח לשחיטה זה לא בגלל שהוא מאבימלך ואברהם שנא אותו, וגם מה שלא נשחט בסוף זה לא בגלל שהוא בן פסול שנולד בזנות מאבימלך שלכך בורא

וטהר ליבנו – פקודי

אלה פקודי המשכן, משכן העדות

חורבן בית המקדש צריך לקונן ולא לשיר?? ותירץ שישי כאן מקום לשמוח שגם בשעת חרון אף הקב"ה שפך את **כעסו על עצים ואבנים, והשאיר את עם ישראל לפליטה.**

וזה התשובה, שבורא עולם מבשר לישראל שכוח תרומת המשכן שבנו עם ישראל באהבה, **לא רק שמכפר על חטא העגל, יש בו גם עוצמה וכוח עצום לעתיד, וכפי שהגמרא יומא עב' דורשת "עצי שיטים עומדים" שגם אחרי שהם נגנזים יש בהם עוצמה וכוח, ואכן בזכותם 2 פעמים בורא עולם לא ישפוך חמתו על עם ישראל.**

ויתכן שבורא עולם הקדים את בשורת חורבן 2 המקדשות, כי בא להוכיח לעם ישראל שהיו לחוצים מחטא העגל, הנה לכם שבכוח המשכן שבניתם באהבה לכפר לא רק את חטא העגל אלא יש בו כביכול גם עודף ויתרה לפטור 2 פעמים את עם ישראל מכליה, וזה עדות שהמשכן מכפר לעם ישראל על חטא העגל.

אשריכם ישראל שבניתם עוצמה שכזו, לא רק דאגתם לכם, אלא בנדבת לבכם הטהור דאגתם לדורי דורות, ראו מה בניתם אשריכם ישראל!!!!

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה - המשך

ולפי הנכתב קודם הכל מתורץ, שעם ישראל עשו את המשכן בשלימות גם בכדי לכפר כעת על חטא העגל, אבל גם בכדי שכוח ועוצמת המשכן יגן על עם ישראל בחרון אש שהיה להקב"ה על עם ישראל בעת חורבנות בתי המקדש, וגם כוחו יהיה קיים לעד ולנצח נצחים.

ולכן כתוב פעמים עשו, וכן גם לאחר שכבר הסתיימה המלאכה עדיין כתוב **"עשו אתה"**, כי זה על העתיד.

ויברך אותם משה

ולכאורה הדברים תמוהים, שהרי אחרי שתרמו ובנו מהתרומות מה שייך לברך שיתמלאו התנאים, הרי אם תרם לא לשם שמים וכבר השתמשו בכסף אין כבר מה לעשות?? **הרי מה שעשוי עשוי??**

אלא יוצא מדברי מרן החתם סופר, שאכן **על ידי ברכת צדיק אפשר לתקן פגמים למפרע**, אפילו שכבר נעשה הדבר הצדיק יכול לברך ולתקן אותו בשלימות כאילו עדיין הדבר לפנינו ועדיין לא נעשה.

אז למה אנחנו מחכים נרוץ לצדיק שיברך אותנו ויתקן את כל הפגמים שלנו למפרע בכדי שנהיה אנשים מושלמים אמון.

ויברך - המשך

וכפי שהגמרא סוכה נב' אומרת שלעתיד לבוא הקב"ה שוחט את היצר הרע והצדיקים בוכים והרשעים בוכים, ופירש הרי"ף **בעין יעקב** כי הצדיקים חושבים שרק בעזרת ה' ניצחו את היצר לכן לא מגיע להם שכר, אבל הקב"ה תמה עמם, ומתפלא, ויש מפרשים שמתפלא איך הצדיקים הצליחו להתגבר, ויש מסבירים שמתפלא איך הרשעים לא הצליחו, בכל אופן פליאת הקב"ה מוכיחה **שמחשיב את עבודת הצדיקים לעבודה שלהם עצמם** שעל כן הם ראויים להערכה ושכר, או שמעשיהם מחייבים את הרשעים.

כתב רש"י כתוב **משכן 2 פעמים**, רמז למקדש שהתמשכן בשני חורבנות על עונותיהן של ישראל, ובהמשך כתב רש"י **"משכן העדות"** שהמשכן עדות לישראל שוויתר להם הקדוש ב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכיתנו ביניהם.

והמפרשים מקשים, שכביכול התחיל בגנאי וסיים בשבח, שכביכול מצערם **שמבשר להם על חורבן 2 בתי המקדש**, ובסוף מבשר להם **שוויתר להם הקב"ה על חטא העגל** שהיא בשורה טובה, ותמוה אם בא לבשרם טוב בזמן טוב של סיום המשכן בשלימות ובזמן כפרת עוון העגל, מדוע הזכיר שיחרבו 2 מקדשות???

והרי במצרים כשאמר ה' למשה **"אהיה אשר אהיה"** שכשם שהקב"ה עם עם ישראל בגלות זה אז כך הקב"ה יהיה אתנו בגלות השנייה, טען לו משה רבינו **למה לצער את עם ישראל ולבשר להם על צרה נוספת** שתבוא עליהם?? והסכים עמו ה' ואמר לו **לך אמור להם "אהיה שלחני"!!!** אז למה כאן בישר להם 2 בשורות רעות???

ונראה לתרץ, שהנה הקשה רש"י קידושין לא' ע"פ המדרש איכה רבה ד' טו' על **"מזמור לאסף אלוקים באו גויים בנחלתך"**, שלא מזמור הוא אלא **קינה יש כאן???** כי על

המפרשים מקשים למה כתוב כפילות בפסוק **"עשו, עשוי"??**

עוד הקשו שהרי בפסוק הקודם כתוב **"ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבדה"**, ואם כן למה בפסוק שלנו שוב כתוב **"עשו אתה"** הרי כבר כתוב קודם שסיימו ועשו את המלאכה?? ושם כבר נכתב שעשו את כל המלאכה.

כתב רש"י אמר להם **"יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם"**, מקשה החתם סופר, מדוע משה רבינו היה צריך לברך אותם, הרי הם קיבלו הבטחה **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"??**

מתרץ החתם סופר, שהיה תנאי בתרומת המשכן **"ויקחו לי תרומה"** שיתרמו לשם שמים, ובלי זה לא תהיה השראת השכינה בעם ישראל, **ולכן בירך אותם משה שיתמלאו כל התנאים בשלימות וכך תשרה השכינה.**

האדמו"ר רבי יוחנן סופר מערלוי זצ"ל מביא את קושיית החתם סופר למה בירך אותם לאחר שסיימו את המלאכה, ותירץ **שמשה בירך אותם שלמרות שהם רק רצו להקים את המשכן ולא הצליחו בכל זאת עצם הרצון הטהור יחשב להם הדבר כאילו הקימו אותו**, ובעצם ברכה זו היא על כל מלאכת המשכן כי בלי עזרה עצומה מבורא עולם שהייתה למעלה מדרך הטבע הם לא היו מצליחים להכין משכן כי הם היו עם של עבדים, רק הם **כאילו עשו את המשכן**, ובכל זאת הכל נחשב להם כאילו עשו, שכאילו זה מעשה ידיהם ולא מעשה ניסים.

וטהר ליבנו – פקודי

דומה לחידוש החתם סופר, שאפשר לתקן למפרע קלקולים במעשים שכבר נעשו שיהיו מושלמים, רק החתם סופר דיבר למפרע אחרי שנעשו, ואילו **יוצא חלציו האדמו"ר מערלוי זצ"ל** חידש שמועיל על העתיד שעדיין לא בא.

ויביאו את המשכן אל משה, עשו אתה, ויברך אתם משה

ניסן משה רבינו מתעורר ושואל את הקב"ה איך אוכל להקים את המשכן, הרי במשך שבוע לפני זה הוא הקים בלי לשאול ובלי תמיהות???

ונראה לתרץ, שהקמת המשכן זה לא רק בניה של חלקים, אלא "עשי שיטים עומדים", שיש בהם עוצמה אדירה וכוח לדורי דורות וכפי שהרחבנו בעניין בפרשיות הקודמים, ולכן רק בא' ניסן משה רבינו הקים את המשכן כראוי עם כל הכוחות של "עשי שיטים עומדים", אבל בשבעת ימי המילואים שלא היה בהקמתם את העניין של "עשי שיטים עומדים" הוא הצליח להקים בלי ניסים כי היה גיבור וגם כי זה היה גובהו של משה 10 אמות כגובה הקרשים.

ואילו עם ישראל אפילו כמה אנשים ביחד **בנס גלוי לא הצליחו** להקים את המשכן, כי הם רצו להקימו בשלימות לשם הקמת המשכן, שיהיה בו את עוצמת "עשי שיטים עומדים", כי רצו להביא למשה רבינו דבר מושלם כפי שציווה אותם להכין, אבל את הכוח של "עשי שיטים עומדים" לא הצליחו להשיג, כי רק לצדיק הדור שמור העוצמה של "עשי שיטים עומדים", שרק בכוחו של צדיק הדור להעמיד ולאחד את כל הקרשים יחדיו, כמו כוחו של הבריה התיכון שהוא ע"פ המדרש מקלו של יעקב אבינו אבי השבטים.

ואכן אם היו רק רוצים להקימו כפי שמשה הקים בשבעת ימי המילואים, יתכן שהיו מצליחים בכך אבל לא היה להם עניין בכך וכאמור, והיות וכוונתם הייתה לשלימות **לכן הקשה האדמו"ר** מדוע היה **נס מיוחד שלא יצליחו??** בפרט שבסופו של דבר נחשב להם הדבר כאילו הם הקימו את המשכן כפי שנראה בסמוך, אבל התשובה הנראית לעני"ד שבכל זאת צריכים כוח של צדיק שיפעיל את עוצמת "עשי שיטים עומדים" וכאמור.

וירא משה ויברך אתם משה

ולכן היה חשוב לרש"י להדגיש לנו שזה א' מ 11 מזמורי תהילים שמשה אמרם בתהילים, כי זה ההסבר למה לא נכתב הברכה בתורה.

וחשבת להוסיף, שכמה זה מראה לנו שכל הכפילות של תרומת המשכן ופירוטה הארוך זה תורה ממש והיא למעלה מחשיבותה של נבואת משה רבינו.

זה מחדד לנו שאין לנו צל של מושג עד כמה עמוקים וחשובים הם דברי תורה אפילו כשהם כפולים ונראים כמיותרים חלילה, אלא אלו דברי תורה למעלה למעלה מבינתנו, ומעל כל נבואה אפילו של נביא הנביאים.

ויעש בצלאל את הארן

וכלים, הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו: משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים ואתה אומר עשה לי ארון וכלים

יש להוסיף שבברכה זו שתחשב להם הקמת המשכן כאילו הקימו אותה יש בה חידוש עצום, שאפילו שעדיין משה רבינו לא הקים את המשכן בכל זאת מעת רצונם להקים את המשכן שזה היה בחנוכה כבר נחשב להם הדבר כאילו הקימו את המשכן.

כתב רש"י בשם **מדרש תנחומא** שעם ישראל לא היו יכולים להקים את המשכן, **ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן הניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו**, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים **שאין כח באדם לזקפן** ומשה העמידו, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא איך אפשר הקמתו על ידי אדם אמר לו **עסוק אתה בידך נראה כמקימו** והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר "הוקם המשכן" הוקם מאליו.

והקשה האדמו"ר מערלוי זצ"ל הרי גם משה לא הצליח להקימו, ורק על ידי נס הוא הצליח להקימו, ואם כן שהקב"ה יעשה את הנס הזה לבני ישראל שהם יצליחו לבנות אותו???

ולכאורה צ"ע שהרי רש"י ענה במפורש על שאלה זו, שהקב"ה רצה להניח למשה רבינו לעשות משהוא במלאכת המשכן ולכן רק משה רבינו הצליח להקימו בנס?? **ובכלל יש לתמוה** שהרי משה רבינו לא הקים את המשכן מיד כשסיימו את מלאכת המשכן, כי מלאכת המשכן הסתיימה בכה' כסליו, ואילו הקמתו הייתה רק בא' ניסן (או קודם בשבעת ימי המילואים), ואם כן אולי כשניסו להקימו לפני שהביאו אותו למשה ולא הצליחו, זה בגלל שלא עדיין לא הגיע זמן הקמתו?? ולא מסתבר שהביאו את המשכן למשה רק סמוך לחודש ניסן בלי שידעו את ציווי ה' שהמשכן יוקם בא' ניסן??

וגם תמוה מי התיר להם לנסות להקים את המשכן?? **וגם** תמוה למה לא הקימו אותו ביחד כמה אנשים, הרי כמו שהעבירו אותו ממצרים עד שהביאו אותו למשה מוכן כקרשים מה א"כ הקושי לזוקפו מספר אנשים יחדיו??

ונאוד תמוה שבתורה כתוב **שבא' ניסן הוקם המשכן**, וכאמור ברש"י זה הוקם רק ע"י נס, ותמוה אם כן איך משה הקימו קודם בשבעת ימי מילואים עוד לפני הנס של "הוקם המשכן" – הוקם מאליו?? ובכלל למה דווקא בא' ניסן??

כתב רש"י אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם "ויהי נועם" וגוי והוא אחד מיא' מזמורים שבתפילה למשה, וראיתי בספר **גן רוח** ששאל למה היה חשוב לרש"י להזכיר שזה אחד מיא' מזמורים שבתהילים??

ותירץ על פי מדרש תהילים "א"ר לוי בשם ר' חנינא 11 מזמורים שאמר משה, בתכסיס של נבואה אמרם, ולא נכתבו בתורה, כי אין מערבבים דברי נבואה בדברי תורה".

בגמרא ברכות נה' א' אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן בצלאל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון

וטהר ליבנו – פקודי

קבלת הלוחות, "ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון": "ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני לחת אבנים כראשנים" דהיינו שעשה קודם ארון ואחרי זה הלוחות.

ולכאורה, קשה איך משה רבינו שינה מהסדר שנצטווה מהקב"ה: "והנה רש"י שם כתב – שמשה שינה מדברי ה' שעשה ארון תחלה, בטענה שזה ביזוי התורה שכשארז מההר והלוחות בידי היכן אתנם, וזה לא הארון שעשה בצלאל שהרי משכן לא נתעסקו בו עד לאחר יום הכפורים.

ופלא דברי רש"י כי טענה זו למה לא טען משה רבינו קודם ירידתו עם הלוחות הראשונות, ואולי כי לא שם הזכיר הקב"ה את עניני עשיית הארון, ורק בלוחות הזכיר הקב"ה את הצורך בארון, וייתכן כי כלפי שמיא היה גלוי שמשה ישברם, אבל גם שברי הלוחות מונחים בארון? ואולי לפני חטא העגל כשם שיכלו לראות את משה בלי מסווה כך הלוחות יכלו להיות בלי כיסוי ויל"ע.

וגם זה לכאורה סותר את המדרשים הקודמים שבצלאל שאל את משה "היכן התורה נתונה – ואין זה כבודה של תורה" משמע שהלוחות היו בלי ארון עד שבא בצלאל בהסכמת משה עשה ארון תחילה ואחר כך משכן??

ובהתעמקות בפסוקים בחומש דברים נראה שגם כאן אפשר לפרש כדברי הפני יהושע, שהקב"ה נתן מקום למשה לפרש שקודם יעשה ארון ואחר כך יפסול את הלוחות, כי בפסוק השני שם כתוב "ואכתב על הלחת ושמתם בארון" וכאן קצת משמע שיכניס את הלוחות בארון שקיים כבר בכדי שהלוחות לא יהיו גלויים.

ולפי זה הכל מתברר כפתור ופרח בסייעתא דשמיא, שמשה רבינו חשש שמא בעשיית הארון הקדים שלא לרצון ה', לכן שמח כשבצלאל שהקב"ה העיד עליו שהוא מלא בחוכמת ה' ולחשוב מחשבות נכונות כדעת ורצון בורא עולם גם הוא טען כטענת משה שחייבים להקדים את בניית המשכן בכדי שיהיה כבר מקום לכלים, ובכך הכשיר לכתחילה את הארון שעשה משה קודם קבלת הלוחות כי התגלה שזה רצון ה' האמתי.

ולכן נחשב שבצלאל בנה לבדו את הארון, כי הוא כביכול הכשיר את הארון שעשה משה בשלימות וגילה שזה רצון ה', לפי זה אין סתירה בין הגמרא למדרשים מה קדם למה, כי תלוי על איזה ארון מדברים.

ללמדנו שבורא עולם נותן מתנות לבני אדם, הנה לנו בצלאל בן 13 זכה למתנה עצומה, עד כדי כך שאפילו תיקן את פועלו של משה רבינו נביא הנביאים, ולמה זכה לכך?? כל זה בזכות הסבא הגדול שלו חור שמסר נפשו ונהרג על קידוש ה', ובזכות הסבתא רבה שלו מרים שמסרה נפשה לקיים את ילדי ישראל, לכן כמה שנמסור נפש ככה נזכה לצאצאים קודשים.

המשכן משכן העדות

ולפי זה מתורץ לי מה שכתוב בפרשת ויקהל לו' ז' "והמלאכה היתה זים לכל המלאכה לעשות אתה והותר", והקשו המפרשים איך ייתכן שהיה די וגם הותר, אלא התשובה היא כדברי המדרש שהיה נותר ממשכן הראשון ודי לשני המשכנים.

ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם?? שמא כך אמר לך הקדוש ברוך הוא עשה משכן ארון וכלים, אמר לו שמא בצל קל היית וידעת.

ובתוספות מקשה שהרי בפרשת תרומה כתוב ארון תחילה?? **ותירץ** שבפרשת כי תשא כתוב קודם אהל מועד ואחר כך את הארון לעדות, אך עדיין קשה שמ"מ בתרומה כתוב הפוך?? **ואכן בשיטה מקובצת** שמשה רבינו רצה לנסות את בצלאל לכן הפך לו את הסדר, אבל קשה שאם כן היה למשה רבינו להפוך את הסדר לא בפרשת תרומה ששם נצטווה מהקב"ה אלא בפרשת ויקהל??

והפני יהושע מקשה איך עלה בדעתו של משה להפוך ח"ו דברי אלקים חיים?? **ותירץ** שאין כאן קדימה כלל בעניין סדר המלאכה ולכן הקדים פעם אחת את המשכן לכלים ואח"כ את כלים למשכן, לומר שכולם שווים כמו שלפעמים הוקדם משה לאהרן ולפעמים אהרן למשה וכתב רש"י ללמדנו ששניהם שקולים.

והקב"ה סמך על בצלאל שיעשה לפי חכמתו לאחר שמילא אותו רוח אלקים וקרא אותו בצלאל, כי אפשר שמשה הסתפק בדבר, ובעצם הסברא שאמר בצלאל להיכן אכניס את הכלים לפי האמת היות ומחנוכה לא הוקם המשכן כלל עד אחד בניסן ממילא לא משנה לכאורה הסדר מה קודם, רק מצד דרך ארץ בעלמא אמר בצלאל שיש להקדים את המשכן שעשוי להכניס בו הכלים בזמנם.

אומנם במדרש משמע להיפך מדברי הגמרא רבה נ' א' **ובתנחומא** ויקהל כתוב, שבשעה שאמר הקב"ה למשה שיעשה את המשכן, אמר בצלאל ובמה אפתח תחלה?? פתח בארון שנאמר "ועשו ארון": כי טען לו בצלאל **היכן התורה נתונה??** אמר לו משה, כשנעשה משכן נבנה ארון, א"ל רבינו משה אין כבודה של תורה בכך, אלא **קודם נעשה ארון ואח"כ נעשה משכן**, לפיכך זכה שיקרא על שמו שנאמר "ויעש בצלאל את הארון".

ועל זה אמר לו משה שמא בצל אל היית יושב וידעת מה נאמר תחילה שמוות כ"ה: "ועשו ארון ואחר כך ואת המשכן תעשה" ועל כתוב "טובה חכמה עם נחלה טובה" טובה חכמה של בצלאל עם נחלה שהנחיל ארון לישראל, ולפי זה מובן למה רק על הארון כתוב "ויעש בצלאל את הארון".

והנה בחומש דברים פרק י' כתוב "בעת ההוא אמר ה' אלי פסל לך שני לוחות אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ" ומשמע שעשיית הארון תהיה אחרי

ללמדנו שבורא עולם נותן מתנות לבני אדם, הנה לנו בצלאל בן 13 זכה למתנה עצומה, עד כדי כך שאפילו תיקן את פועלו של משה רבינו נביא הנביאים, ולמה זכה לכך?? כל זה בזכות הסבא הגדול שלו חור שמסר נפשו ונהרג על קידוש ה', ובזכות הסבתא רבה שלו מרים שמסרה נפשה לקיים את ילדי ישראל, לכן כמה שנמסור נפש ככה נזכה לצאצאים קודשים.

כתוב במדרש שנכנס משה אצל בצלאל וראה שהותר מן המשכן אמר לפני הקב"ה רבון העולם עשינו את מלאכת המשכן והותרנו מה נעשה בנותר?? אמר לו לך ועשה בהם משכן לעדות, וזה הכפילות "אלה פקודי המשכן משכן העדות" כי היו 2 משכנים.

ללמדנו, שכל פרוטה בורא עולם מיעד לה יעוד, ולכן כשקשה לך כלכלית דע לך כמו שהכסף זורם לארנק של השני, כך הוא יכול לזרום לכיס שלך, הכל לפי רצונו של בורא עולם, כל פרוטה עוברת תחת ידו ורצונו, רק נתחזק "ישראל בטח בהשם תשועת עולמים" וישועת ה' כהרף עין, בקרוב ממש אמן ואמן.